

การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี 15 คน ของพรรคไทยรักไทยกับพรรคชาติไทย โดยพรรคประชาธิปัตย์กับพรรคความก้าวหน้าไปแล้วด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจอย่างท่วมท้นทุกคน ไม่มีใครได้รับความไว้วางใจต่ำกว่า 350 เสียง ในจำนวนเสียงของ ส.ส.ทั้งหมด 500 เสียง

สำหรับรัฐมนตรีบางท่านที่ไม่ถูกร้องขอให้ถอดถอนด้วย ปัญหาของท่านก็จบไปกับการลงมติไว้วางใจ แต่ประชาชนจะมีอะไรค้างคาใจหรือไม่ เป็นอีกเรื่องหนึ่ง สำหรับรัฐมนตรีที่ผู้ร้องขอให้ถอดถอนอย่างเดียวกับที่ร้องขอให้ถอดถอนและอภิปรายไม่ไว้วางใจด้วย ปัญหาหนักของท่านไม่ได้อยู่ที่ตนเองอภิปรายไม่ไว้วางใจ แต่อยู่ที่คนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ปป.ช.)ได้สวนหา "มูลความผิด" ของท่านตามที่ผู้ร้องขอให้ถอดถอน คั้งคดีไปงานการไม่ต้องทำกันแล้ว เสร็จไหมและรวบรวมหลักฐานไปแสดงหรือไปแก้คดีที่ ป.ป.ช. แล้วก็ทำสรุปปกขาวอธิบายประชาชน จากนั้นก็รอประกาศิตจาก ป.ป.ช. ว่าความผิดของท่านตามที่ผู้ร้องขอให้ถอดถอนนั้น "มีมูล" หรือไม่

ถ้า "มีมูล" ท่านก็ต้องถูกจากเก้าอี้ไปทำงานที่บริษัทของท่านอย่างเดิม แล้วก็รอไปจนวุฒิสภาจะลงมติถอดถอนท่านหรือไม่ถ้าอมติให้ "ถอดถอน" ท่านก็ต้องกลับมากำหนดที่รัฐมนตรีเหมือนเดิม

ที่นี้นักการเมืองที่เป็นรัฐมนตรี กับนักการเมืองที่เป็นคนร้องขอให้ถอดถอน ก็คงมองหน้ากันไม่ติด

✓ รธน.กับการอภิปรายไม่ไว้วางใจ

เพราะเล่นกันแรงถึงขั้นถอดถอน แล้วก็ต้องติดคุกติดตารางอีกต่างหาก คำกล่าวที่ว่า "การเมืองไม่มีนิคมระทัตทุที่ถาวร" ก็จะไม่เป็นอย่างนั้นอีกต่อไป เพราะถ้ามีการเมืองฝ่ายค้านขอให้ถอดถอนรัฐมนตรีได้ นักการเมืองฝ่ายรัฐบาลก็ขอให้ถอดถอนนักการเมืองฝ่ายค้านออกจากความเป็น ส.ส.ได้ การยื่นขอให้ถอดถอนกันไปมาก็เกิดขึ้นอย่างที่กำลังเป็นอยู่ในขณะนี้ ความวุ่นวายทางการเมืองก็จะไม่มีวันจบสิ้น

การเมืองไทยจะไม่มีการหยุดนิ่ง รัฐบาลจะไม่มีสมาธิในการบริหารราชการแผ่นดิน ประชาชนจะเบื่อการเมือง เบือนักการเมือง แล้วก็เบื่อกองตั้งระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยขอรวาก็จะได้รับความเสียหายตามไปด้วย

การอภิปรายไม่ไว้วางใจครั้งก่อนมาไม่มีมีการยื่นขอให้ถอดถอนรัฐมนตรีด้วย ที่เป็นอย่างนี้เพราะรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขอมารุ่นใหม่บัญญัติไว้ที่มาตรา 180 ว่าถ้าจะอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่อง "มีพฤติการณ์ร้ายฉกฉกคดี ต่อไปในการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย" ต้องยื่นคำร้องขอให้ถอดถอนรัฐมนตรีคนนั้นต่อประธานวุฒิสภานัยก่อน ไมอย่างนั้นอภิปรายไม่ไว้วางใจเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ไม่ได้

ที่นี้ถ้าข้อมูลที่มีฝ่ายค้านถือในมือไม่เกี่ยวกับเรื่องความร้ายฉกฉกคดีของรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมีพฤติการณ์ต่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ฝ่ายค้านก็ต้องยื่นคำร้องขอให้ถอดถอนก่อน ไม่ใช่เพราะอยากจะยื่นขอให้ถอดถอน แต่เป็นเพราะความจำเป็นที่รัฐธรรมนูญบังคับไว้

ที่รัฐธรรมนูญบังคับไว้โดยนั้น เป็น "การเปลี่ยนกติกากองเมือง" ที่ดูเหมือนจะเป็นการจัดตั้งต่อระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย แล้วก็จำเป็นที่จะต้องฝ่าฝืนหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญอีกต่างหาก

ก็แน่นอนความคิดเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจอยู่ที่การตรวจสอบการทำงานของฝ่ายรัฐบาลโดยฝ่ายค้าน หลักอยู่ที่ "การตรวจสอบ" ระบุขอบประชาธิปไตยไม่ได้ให้ฝ่ายค้านทำหน้าที่เป็นตำรวจเพื่อสอบสวนหาความผิดรัฐมนตรีแล้วเอาไปลงโทษด้วยการถอดถอนและจำคุก

การอภิปรายไม่ไว้วางใจมีวัตถุประสงค์อยู่ที่พฤติการณ์ในการทำงานของรัฐมนตรีที่ทำให้ผู้แทนของเรา "ไม่ไว้วางใจ" ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะผิดกฎหมายหรือทุจริตหรือไม่ และก็ไม่ต้องถึงขั้นผิดกฎหมายหรือทุจริตหรือไม่ แต่ถ้าถึงขั้นผิดกฎหมายหรือทุจริตหรือไม่ แต่ถ้าถึงขั้นผิดกฎหมายหรือทุจริตหรือไม่ แต่ถ้าถึงขั้นผิดกฎหมายหรือทุจริตหรือไม่ แต่ถ้าถึงขั้นผิดกฎหมายหรือทุจริตหรือไม่

ส่งหลักฐานให้ตำรวจหรือ ป.ป.ช.ดำเนินคดี พอศาลพิพากษาจำคุกรัฐมนตรี รัฐมนตรีท่านนั้นก็พ้นจากตำแหน่งแล้ว ไม่เห็นจะต้องหนีอะไรอีกอภิปรายในสภาเป็นวันๆ

การที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้ต้องยื่นขอถอดถอนรัฐมนตรีก่อน ถึงจะอภิปรายไม่ไว้วางใจในเรื่อง "มีพฤติการณ์ร้ายฉกฉกคดี ต่อไปในการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย" ได้ นั่นหมายความว่าพฤติการณ์ของรัฐมนตรีตรงนั้นควรวางใจ น่าจะต้องตัดออกไป ถ้าตัดออกไปแล้วจะทำให้ไม่มีการจำเป็นจะต้องถอดถอนรัฐมนตรีก่อนอภิปรายไม่ไว้วางใจ

ผมเห็นว่าเงื่อนไขที่ต้องขอถอดถอนรัฐมนตรีก่อนถึงจะอภิปรายไม่ไว้วางใจได้ น่าจะทำให้เกิดความเสียหายมากกว่าผลดี เพราะเป็นการสร้างปัญหา ไม่ใช่การระงับปัญหา เป็นการทำให้เกิดความไม่สงบในสังคมเป็นการสร้างความวุ่นวายให้เกิดในทางการเมือง

ที่สมาชิกรัฐสภาว่ารัฐธรรมนูญกำหนดให้ต้องขอถอดถอนรัฐมนตรีก่อนก็เพื่อไม่ให้ฝ่ายค้านทำหน้าหรือรัฐมนตรีกับออกเลย กำหนดว่าถ้าจะกล่าวหาท่านในเรื่องแบบนี้ต้องมีหลักฐาน แล้วก็แยกไปถึงมือร้องขอให้ถอดถอนไปนั่นเอง

คงต้องยอมรับกันนะครับว่า ส.ส.ไม่มีชนกสิบ ไม่มี

อำนาจการสอบสวน ขนาดตำรวจทั้งประเทศ มีทั้งนักสืบ มีทั้งอำนาจการสอบสวน มีคนเป็นหมื่นเป็นแสนช่วยกันทำงาน แต่ผู้ต้องหาสำคัญคนหนึ่งหลบหนีการจับกุมของตำรวจ นายตำรวจใหญ่ให้สัมภาษณ์พบจะว่ายืนยันว่าผู้ต้องหาคนนั้นอยู่ในประเทศไทย ไม่ได้อยู่ต่างประเทศ แต่ปรากฏความจริงว่าผู้ต้องหาคนนั้นอยู่ต่างประเทศ แสดงว่าตำรวจขอรวไม่มีความจริงใจคนนั้นก็หาไม่ได้ นายตำรวจใหญ่ก็เลยหน้าแตกไปแล้วจะไปตั้งความหวังเอาหาก กับ ส.ส.ฝ่ายค้านต้องให้มีหลักฐานชัดเจน คงไม่ใช่เรื่องที่ถูกต้อง

เมื่อ ส.ส.ไม่มีชนกสิบ ไม่มีอำนาจการสอบสวน แค่ออกสารหลักฐานและเหตุผลในการอภิปรายที่ทำให้เห็นว่ารัฐมนตรีที่ถูกอภิปรายทำอะไรไม่เหมาะสม ไม่มีความสามารถในการบริหารประเทศชาติ ก็น่าจะเป็นการเพียงพอแล้ว แค่นี้ก็ทำให้รัฐมนตรีปรับปรับตัวได้แล้ว แล้วถ้าการอภิปรายทำให้ประชาชนไม่ยอมรับรัฐมนตรีคนใด ถึงแม้ว่าสภาจะลงมติไม่ไว้วางใจเพราะรัฐบาลมีเสียงมากกว่า ในที่สรีรัฐบาลก็ต้องเปลี่ยนรัฐมนตรีคนนั้นอยู่ดี เพราะกลัวว่าความนิยมของประชาชนต่อรัฐบาลจะตกไป

หาก ส.ส.นั้นนำ เสถียรเป็นเรือมาอภิปรายหรือทำเอกสารเท็จมาแสดงทำให้รัฐมนตรีหรือบุคคลอื่นเสียหาย รัฐมนตรีหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องก็ชี้แจงความ

จริงหรือค่านิยมกับ ส.ส.นำเอาคนนั้นไปอยู่ด้วยอย่างการอภิปรายไม่ไว้วางใจก่อน อภิปรายถึงเรื่องคนต่างตัวของทุกต่อของท่านนายกรัฐมนตรี ตำรวจตรวจคนจีนเมืองก็ชอบเอาหลักฐานของจิวมาแสดงประชาชนเขาก็เข้าใจว่าใครพูดจริงใครพูดเท็จ

การกำหนดให้ยื่นขอถอดถอนก่อนถึงจะอภิปรายไม่ไว้วางใจได้ก็ดูแปลกๆ และซ้ำๆ กันชอบกล เพราะเป็นการถอดถอนซ้อนถอดถอน ถอดถอนประการแรกคือการยื่นคำร้องให้ถอดถอนเพื่อให้ ป.ป.ช.ได้สวนถอดถอน ประการที่สองเป็นการอภิปรายไม่ไว้วางใจหากสภาลงมติไม่ไว้วางใจ ก็พากันเป็นการถอดถอนอีกเหมือนกัน

รัฐมนตรีคนหนึ่งถูกถอดถอนครั้งเดียวก็พ้นจากความเป็นรัฐมนตรีแล้ว ไม่มีเหตุผลใดที่จะต้องมี 2 กระบวนการถอดถอนรัฐมนตรีคนเดียวหรือมา กัน

ใกล้ถึงฤดูการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญแล้ว ผมก็เลยอยากจะทำเรื่องผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้งหลายให้พิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญในประเด็นนี้ด้วย จะได้มีความวุ่นวายในทางการเมืองที่เป็นผลพวงจากการอภิปรายไม่ไว้วางใจน้อยหน่อย

ไมอย่างนั้นการเมืองประเทศไทยจะยังคง "บู๊ค้ายท่า" อย่างที่ท่านอดีตนักการเมืองอาวุโสพูดไว้

●ชำนานู พิชเชษฐพันธ์
เนติบัญญัติอักษร